

Jak stworzyć zespoły projektowe?

Dobór do grup z uwzględnieniem kompetencji uczniowskich

Autorka: Krystyna Różga

Umiejętność pracy w zespole jest niezwykle istotną kompetencją z perspektywy życia obywatelskiego i osobistego oraz jednym z celów metapoznawczych prowadzenia pracy projektowej. Aby uniknąć doboru towarzyskiego oraz zdawania się na ślepy los, warto korzystać z metody doboru uczennic i uczniów do pracy w grupie z uwzględnieniem ich mocnych stron.

Korzyści

Uczennice i uczniowie:

- rozpoznają własne kompetencje i mocne strony;
- pracują w zespołach, w których mogą efektywnie korzystać ze swoich umiejętności i je rozwijać.

Minimalizuje to zagrożenie w postaci tworzenia się grup towarzyskich, których nadrzędnym celem jest zabawa i w których trudno jest powstrzymać się przed rozmowami. Nie jest to ślepy los, z którego wolą nikt nie lubi się godzić – grupa tworzy się w sposób celowy, dzięki czemu łatwiej od początku skupić się na działaniu projektowym – jego cele stają się celami działania grupy.

Nauczyciel_ka:

- tworzy w przemyślany sposób zespoły projektowe;
- wspiera rozwój kompetencji uczniowskich i umożliwia dzielenie się nimi w zespołach.

Nauczyciel ma szansę obserwować swoich uczniów i uczennice w nowych układach relacyjnych, a co jeszcze ważniejsze – analizować ich wybory i na podstawie tego, jakie mocne strony u siebie dostrzegają (lub których nie zauważają) modyfikować działania wychowawcze

Podstawowe informacje

- **Dla kogo /wiek uczniów/klasa:** klasy 4-6 i 7-8 oraz szkoła ponadpodstawowa
- **Przedmiot/moduł tematyczny:** praca projektowa na wszystkich przedmiotach i zajęciach
- **Materiały/pomoce:** przygotowana lista kompetencji ucznia dla każdej osoby, długopisy
- **Budżet:** bezkosztowe

Krok po kroku

1. Wypełnienie kart mocnych stron przez uczniów i uczennice.
2. Osoby biorące udział w projekcie wypełniają karty kompetencji i działań, w których widzą się, czują się mocne i mają poczucie sprawczości (nierzadko okazuje się sporym wyzwaniem dla młodych ludzi). Arkusz kompetencji zawiera zarówno uniwersalne umiejętności – komunikatywność, zdolności przywódcze czy kreatywność, jak i wybrane dla danego projektu. Jeżeli wiadomo, że będzie potrzebne poszukiwanie danych w Internecie lub działania plastyczne, umiejętności z tym związane lub opis konkretnych działań również należy zawrzeć w kwestionariuszu – powinien być on dostosowywany za każdym razem do zaplanowanych działań.
3. Warto podczas ewaluacji działań projektowych dopytać, czy osoby biorące udział w projekcie korzystały z zaznaczonych kompetencji i czy faktycznie czuły się w tych działaniach mocne – to pozwoli wzmocnić lub zweryfikować myślenie o sobie uczennic i uczniów.
4. Zebranie kart z ukrytymi podpisami.
5. Po zaznaczeniu minimum 3 kompetencji i/lub mocnych stron arkusze zostają zebrane.
6. Ważne, aby osoba dorosła opiekująca się grupą poprosiła o ukrycie podpisu (można go pozostawić na rewersie lub zagiąć róg kartki z miejscem na niego). Anonimowość arkuszy pozwoli na obiektywny wybór danej osoby do

zespołu na podstawie jej kompetencji lub mocnych stron. Dopiero po dokonaniu wyboru dane zostaną odtajnione.

7. Wybranie lub wylosowanie liderów grup.
8. Następnie należy wyłonić spośród uczennic i uczniów osoby, które wezmą na siebie odpowiedzialność za stworzenie zespołu – tyle osób, ile zespołów projektowych (spośród arkuszy można wybrać te, na których zaznaczono umiejętności przywódcze/bycie liderem jako mocną stroną).
9. Dokonanie przez liderów wyboru kompetencji potrzebnych w pracy projektowej.
10. Wszyscy wyłonieni liderzy siadają w odosobnieniu, z nauczycielem, i przeglądają kompetencje zaznaczone przez innych na arkuszach. Każdy kolejno wybiera po jednej karcie aż do wyczerpania arkuszy – w ten sposób anonimowo dobrany zostaje zespół, który powinien mieć najważniejsze dla lidera umiejętności i cechy.
11. Składy zespołów zostają spisane.
12. Ustalenie składu osobowego grup projektowych – odsłonięcie nazwisk autorów ankiet.
13. Listy ze składem grup projektowych – tym razem już odtajnionymi imionami osób z kart umiejętności – przedstawiamy uczestnikom projektu. Może to zrobić nauczyciel_ka, odczytując listy lub poprosić liderów_rki o ich wywieszenie lub odczytanie na forum. Gdy wszyscy już dowiedzą się, w jakiej grupie się znaleźli, można rozpocząć zespołową pracę nad działaniami projektowymi.

Autorka

Krystyna Różga, nauczycielka języka polskiego i wychowawczyni w Szkole Podstawowej Montessori im. św. Urszuli Ledóchowskiej, Ratownicza Czytelnictwa w Fundacji Powszechnego Czytania

Koncepcja serii: Alicja Pacewicz

Realizacja i koordynacja nagrań do mikrostrategii: Kinga Kasperska

Redakcja, korekta, opracowanie edytorskie: Małgorzata Janaszek-Bazanek

Grafika na okładce: Three Dots Agency

Treść publikacji (o ile nie zaznaczono inaczej) jest dostępna na licencji
Creative Commons (CC BY-ND 4.0)

Warszawa 2025

Wydawca

SOS dla Edukacji

ul. Smolna 20/6, 00-375 Warszawa

kontakt@sosdlaedukacji.pl

sosdlaedukacji.pl

Publikacja bezpłatna

Opracowanie dobrych praktyk – mikrostrategii było możliwe dzięki wsparciu finansowemu
Narodowego Instytutu Wolności w ramach projektu „Obywatelski Think Tank dla edukacji:
wspólnie tworzymy przyszłość nauczania”.

**KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO**

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczności Obywatelskich

Rządowy Program
Rozwoju Organizacji
Obywatelskich
na lata 2018–2030
PROO

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM
ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU
ROZWOJU ORGANIZACJI OBYWATELSKICH NA LATA 2018–2030 PROO